

**Національний
університет
біоресурсів і
природокористування
України**

**Факультет
ветеринарної
медицини**

НДІ Здоров'я тварин

**«ЄДИНЕ ЗДОРОВ'Я – 2022»
Матеріали Міжнародної наукової конференції**

**22-24 вересня 2022 р.
НУБіП України, м. Київ**

УДК 619.9:636.7

**МІКРОСКОПІЧНІ ЗМІНИ В НИРКАХ СОБАК
ЗА КОРОНАВІРУСНОЇ ІНФЕКЦІЇ**

***Радзиховський М.Л., доктор ветеринарних наук, доцент**

****Дишкант О.В., кандидат ветеринарних наук, доцент**

****Толокевич О.М., PhD аспірант**

**Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

***Поліський національний університет, м. Житомир*

В Україні дослідники повідомляють про те, що частіше реєструються захворювання у собак з ураженням шлунково кишкового тракту, а саме вірусний ентерит, гепатит та гастроентерити нез'ясованої етіології, на долю яких припадає

до 60 % від загальної кількості інфекцій. Вірусні ентерити входять в п'ятірку найбільш розповсюджених хвороб собак при яких відмічається ураження серця, печінки, нирок, кишечника тощо. Коронавірус є однією з найбільш розповсюджених причин ентеритів у собак. Коронавірусний ентерит – висококонтagioзна хвороба собак, з ознаками геморагічного запалення шлунково-кишкового тракту, зневодненням та виснаженням тварини. Собаки хворі на коронавірусний ентерит (CCV) мають ризик розвитку гострого ураження нирок через кілька факторів, включаючи зневоднення. Одна з головних функцій нирок – це фільтрація і виведення з організму за допомогою сечі токсичних шлаків, також важливою функцією є виділення гормонів, які впливають на вироблення червоних кров'яних тілець. Ниркова дисфункція зазвичай виникає за більшості вірусних інфекцій, і зазвичай вражають дистальні ниркові каналці, однак патогенез залишається невідомим.

На сьогодні більшість коронавірусів, виділених від собак, культивують *in vitro* на культурах клітин, отриманих з органів собак і котів. Тому аналіз гістологічних змін у печінці за коронавірусної інфекції у собак надасть більш об'ємні пізнання патогенезу хвороби.

Патологоанатомічний розтин собак різного віку, які загинули від коронавірусного ентериту, виконували методом часткової евісцерації в загальноприйнятій послідовності. Для вивчення мікроскопічної будови, морфології клітин та морфометричного дослідження і для отримання оглядових препаратів застосовували фарбування зрізів гематоксиліном Караці та еозином за загальноприйнятим прописом.

За результатами патолого-анатомічного розтину нирки з поверхні мали нерівномірний коричнюватий колір. На розрізі такий же колір мала вся кіркова речовина. Мозкова речовина була нерівномірно синюшною. При цьому межа між кірковою й мозковою речовинами була досить виразною. У стромі нирок за проведення гістологічних досліджень нами встановлено нерівномірний набряк і крововиливи. У ниркових тільцях спостерігали екстракапілярний серозний гломерулів, а в деяких із них – мезангіопроліферативний гломерулів. Потовщення зовнішнього листка капсули ниркового тільця, як при більшості вірусних хворобах, не відбувалось, натомість у багатьох ниркових тільцях з ознаками мезангіопроліферативного гломерулонефриту спостерігали руйнування цього листка капсули ниркового тільця. У звивистих каналцях виявлено переважно зернисту, іноді – гідропічну дистрофію епітеліоцитів та руйнування поодиноких каналців і спостерігали некроз епітелію невеликої частини звивистих каналців. Поряд з цими змінами у прямих каналцях знаходили надзвичайно виразні субепітеліальні набряки, які настільки тиснули на каналці ззовні, що більшість із них повністю втрачала свій просвіт.